

Цыфхэр жъугъэу зыхэлэжъэхэрэ Юфтхьабзэхэр кыызэтыраӀэжэщтых

Республикэм санитарнэ-эпидемиологие лъэныкъомкӀэ илофхэм языхт ыкӀи коронавирусим зымыушъомбгъунымкӀэ юфтхьабзэхэу агъэцӀэщтыхэм щатегушылагъэх Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл Мурат тхьамэтагъор зыщызэрихъэгъэ зэхэсыгъоу республикэ оперштабым илагъэм.

Ащ хэлэжыгъэх Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀэушъу-мэнкӀэ иминистрӀэу Мэрэтыкъо Рустем, Роспотребнадзорим Адыгэ РеспубликэмкӀэ и Гъэло-рышӀаӀэ ипашӀэу Сергей Завгороднер.

Цыфхэр жъугъэу зыхэлэжъэхэрэ культурнэ, спорт юфтхьабзэхэр, джэгухэр ыкӀи нэмыкӀхэу санитарнэ шапхъэхэр зымыгъэцӀэхэрэ цыфхэр зыхэлэжъэхэрэ пӀэлъэ гъэнэфагъэӀэ Адыгеим кыщызэтыраӀэжэщтых.

Мыщ кыхымыубытэхэрэ Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо хабзэ икӀулыкӀухэм, чыплэ зыгъэло-рышӀаӀэжыным икӀулыкӀухэм ыкӀи ахэм къапхыгъэхэ учреждениехэм зыхащэхэрэ юфтхьабзэхэр ары. Мы къэтпчыгъэ юфтхьабзэхэм ахэлэжъэнхэ фитхэр узыр зыпӀэкӀыгъэхэм иммунитет зэрӀэр е вакцинацие зызэрарагъэшыгъэр, е ПЦР-тесту юфтхьабзэм ыпӀэкӀэ мѐфи 3-м нахыбэ темышӀэу къӀэкӀэхъажыгъэр (отрицательнэу щытхэр) кӀэзыушыхъахэрэ сертификатхэр зилӀэхэр ары.

Шъугу къэдгъэкӀыжын: республикэм ихъакӀэщхэм арысынхэу къахӀэхэрэ туристхэми джащ фэдэ шапхъэхэр игъо афалъгъуштых (мыщ кыхымыубытэхэрэ илъэс 16-м нэс зыныбжхэр ары).

ФӀэло-фашӀэхэм ягъэцӀӀэн фӀэгъэзагъэхэм ашӀэн фае

Оперштабым ышӀыгъэ унашъом тегъэпсыхъагъэу цыфхэм яфӀэло-фашӀэхэм ягъэцӀӀэн фӀэгъэзагъэхэм предпрятиехэмрэ организациехэмрэ 2021-рэ илъэсым бэдзэогъум и 19-м ехуӀлӀэу ялофшӀаӀэ дӀэкӀын фитхэр илъэсныкъом нахыбэ темышӀагъэу узыр кызыутӀагъэхэр е коронавируснэ инфекциӀэм пӀэшуеклорэ прививкэр зышӀыгъэхэр ыкӀи ахэр кӀэзыушыхъахэрэ сертификатхэр зилӀэхэр ары.

Илъэс 65-м шлокыгъэхэ ю-

фышӀэхэу узым ыуж иммунитет зымыӀэхэр ыкӀи вакцинацие зымыкӀугъэхэм пӀудзыгъэ шыкӀэм тетӀэу е нэмыкӀ шыкӀэхэр къафагъотыхэзэ цыфхэм ахэмыхъэхэу юф арагъэшӀэщт.

«НепӀэкӀэ мӀэхъаншхо иӀэу щыт узым земыгъэушъомбгъугъэным. Прививкэхэмрэ санитарнэ-эпидемиологие шапхъэхэмрэ дӀх имыӀэу, джащ фэдэу Роспотребнадзорим кыгъэуцурэ пшъэрылхэр дгъэцакӀэхэмэ ары ныӀӀэп шӀӀпхъакӀэхэм ягъэнэфэн щыдгъэзыен зытлӀэкӀыштых», — кыӀуагъ Адыгеим и Лышхъэ ащ фӀэгъэхыгъэу. Къумпыл Мурат министрствэхэм ыкӀи ведомствэхэм ялӀэхъэтетхэм, муниципалитетхэм япашӀэхэм пшъэрыл афишыгъ вакцинациер зэрӀеклорэр ашӀхъэкӀэ ауплъэ-

кӀунэу ыкӀи цыфхэм ащ епхыгъэ гурыгъэон юфшӀӀэныр адызэрахъанэу.

Ащ нэмыкӀэу цыфхэр зӀпӀэчыжъэнхэ зэрӀафер, нӀгуи-хъохэр агъэфедӀнхэр укӀуагъэ мыхъунхэм пае цыфхэр жъугъэу зыщызэхэхъэхэрэ чыплӀэхэм, предпритиэхэм уплӀэкӀун юфшӀӀэныр ащагъэпӀэшыщт.

Туристхэри шӀӀпхъэ гъэнэфагъэхэм къахеубытӀх

Адыгеим эпидемиологие лъэныкъомкӀэ юфхэр нахъ дӀэ зэрӀэхыгъэхэм кыхӀэкӀэу туристхэми ыпшӀэкӀэ зигугъу къэтшыгъэхэ юфтхьабзэхэр адызэрахъащтых. Бэдзэогъум и

19-м кыщегъэжыгъэу хъакӀэщхэм ахэр арытӀысхъанхэ зы-хъукӀэ иммунитетыр кӀэзыгъэ-шыпкӀэжыгъэр тхылхэр алахынхэ фаеу хъуш: прививкэмкӀэ, узэу пӀэкӀыгъэмкӀэ сертификатхэр, джащ фэдэу мѐфищым нахыбэ темышӀагъэу ПЦР-тестым фӀэхъугъэхэ кӀэушхэри аштӀэщтых. Зыныбжэ илъэс 16-м шломыкӀыгъэхэм ащ фэдэ документхэр кырахыплӀӀнхэр ищыкӀагъэу щытӀӀ.

Туристическэ отраслэм илофшӀӀэхэми ахэр япхыгъэу щы-тых, джащ фэдэу спортивнэ комплексхэу, фитнес-гупчэхэу е нэмыкӀ организациехэу цыфхэм яфӀэло-фашӀэхэр зыгъэцакӀэхэрэм ащылажъэхэрэми, ахэм къакӀуа-лӀэхэрэми ащ фэдэ шапхъэхэр агъэцӀӀӀнхэ фае. Цыфхэм ягъэххэн фӀэгъэзагъэу заведени-

ехэми ялофшӀӀэн нахъ пхъэшагъэ хӀӀӀэу ауплӀэкӀушт, ахэм ащы-лажъэхэрэм афӀэгъэхыгъэу шӀӀпхъэ тедзэхэр щыӀӀэщтых.

Бэдзэогъум и 12-м ехуӀлӀэу АдыгеимкӀэ COVID-19-р нӀбгырэ 15454-мӀэ къуауыгъ. Ащ щыщӀэу нӀбгырэ 567-мӀэ яӀазэх, агъэ-хъужыгъэр нӀбгырэ 14620-рӀэ. Госпитальхэм пӀӀеклор 470-рӀэ сымаджэхэм апае ачӀагъэуцагъ, стационар шыкӀэм тетӀэу нӀбгы-рэ 395-мӀэ яӀазэх.

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀэушъу-мэнкӀэ и Министрствэ кызыэритыгъэмкӀэ, нӀбгырэ мин 65-мӀэ прививкэр афашыгъ, ахэм ащыщӀэу ковидыр кызыутӀагъэр нӀбгырэ 207-рӀэ, процент 0,3-рӀэ ар мӀэхъу. Коронавирусыр хылыгъэу зыпӀэкӀы-гъэ ахэм зи ахэтӀӀ.

АР-м и Лышхъэ
ипресс-кӀулыкӀэу

Сомэ миллион 976-м ехъу къатIупщышт

Лъэпкъ проектэу «Демографиём» къыдхэлъытагъэу 2024-рэ ильэсым нэс Адыгеим сомэ миллиарди 5-рэ миллион 432,26-рэ, ащ щыщэу 2021-рэ ильэсым сомэ миллион 976,08-рэ къыфатIупщышт, — къылауагъ АР-м IофшIэнырмэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ иминистрэу Мырзэ Джанбэч.

КIэлэцIыкIу зэрыс унагъохэм ыкIи сэкъатныгъэ зилэхэм ахъщэ Iэпылэгъоу арагъэгъотырэм фэгъэхьыгъэ доклад бэмьшIэу депутатхэм апашъхэ министрэм къыщишIыгъ.

Мырзэ Джанбэч къызэриуагъэмкIэ, 2020-рэ ильэсым Адыгеим KIэлэцIыкIу 4418-рэ къыщыхъугъ, 2019-рэ ильэсым егъэпшагъэмэ, ар нэбгырэ 217-кIэ нахьыб. Бэдзэогум и 1-м ехъулIэу унэгъо 3507-мэ апэрэ сабый къафэхъугъ, 2018-рэ ильэсым къыщегъэжьагъэу ильэсищ ыныбжь мэхъуфэхэ мазэ къэс KIэлэцIыкIухэм сомэ 10060-рэ араты.

Унэгъо Iужъухэу ящэнэрэ ыкIи къыкIэ-лъыкIорэ сабийхэр къызфэхъугъэхэм зэтыгъоу сомэ мин 50 араты. Ащ фэдэ унэгъо 520-мэ Iэпылэгъу агъотыгъ.

Щылэ мазэм и 1-м къыщыублагъэу ильэси 3-м къыщегъэжьагъэу ильэси 7-м нэс зыныбжь сабий зилэ унэгъо 13033-мэ мазэ къэс ахъщэ араты.

Лъэпкъ проектэу «Демографиём» къыдилъытэрэ лъэныкъохэр зэрифэшъуашэу агъэцIэнхэ зэрэфар докладым ыкIэм Мырзэ Джанбэч къыхигъэщыгъ. Iэпылэгъоу щылэхэр цIыфхэм алъагъэлэсынымкIэ социальнэ фэлэфашIэхэр зыгъэцIкIэрэ организациехэм яшIуагъэ арагъэкIын, цIыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм фэшI ищыкIагъэр зэкIэ агъэцIэн зэрэфармкIэ муниципальнэ образованиехэм япашэхэм закыфигъэзагъ.

(Тикорр.).

Процент 34-кIэ нахь макI

Мы ильэсыр къызиыхагъэм къыщегъэжьагъэу Адыгеим машом уцугъо 377-рэ зыкыщиштагъ, гъэрэкIо мыщ фэдэ лъэхъаным — хъугъэ-шIэгъэ 573-рэ агъэунэфыгъагъ. Мыгъэ машом зыкызыриштагъэр процент 34-кIэ нахь макI. Псы объектхэм машо къыщыхъугъэу 4 агъэунэфыгъ, гъэрэкIо елытыгъэмэ ар проценти 10-кIэ нахь макI.

Мы пчыагъэхэр къылауагъэх. Урысыем ошIэ-дэмышIэ IофхэмкIэ и Министерствэ ипашэ игуадзэу Андрей Гурович ыкIи УФ-м и МЧС граждан зыухъумэжынымкIэ ыкIи цIыфхэм якъэухъумэнкIэ и Департамент ипашэу Олег Мануйло Адыгеим къызэкIохэм.

Урысыем ошIэ-дэмышIэ IофхэмкIэ и Министерствэ и Гъэло-рышIаплэ ахэр щылагъэх. Гъэло-рышIаплэм ипашэхэм гуцылэгъу

афэхъугъэх, непэрэ мафэм ехъулIэу гумэкIыгъохэу ялэхэм, ахэм ядэгъэзыжыын атегушыла-гъэх. Урысыем и МЧС хэхъоныгъэхэр ышIынхэм пае ашIэнхэ фаехэр къалауагъэх.

Гъэло-рышIаплэм тапэкли чанэу Iоф зэришIэщтым, республикэм щыпсэхуэрэ цIыфхэм ящынэгъончъагъэ зэрэпылбы-щтым, ошIэ-дэмышIэ Iоф къэхъумэ лъэтемытэу зэрэнэсы-щтхэм ицыхъэ зэрэтелъыр

Андрей Гуровым къылауагъ. Урысыем ошIэ-дэмышIэ IофхэмкIэ и Министерствэ и Гъэло-рышIаплэ ипресс-къулыкъу къызэрэщалауагъэмкIэ, пэшIорыгъэш IофшIэнхэр зэрагъэцIакIэхэрэм, цIыфхэм гуцылэгъу зэрафэхъухэрэм ишIуагъэкIэ машом зыкызы-риштэрэ пчыагъэр нахь макIэ хъугъэ.

(Тикорр.).

МЧС-м къеты

Урысые Федерацием и Правительствэ иунашъоу N 1479-р зытетэу 2020-рэ ильэсым Iоныгъом и 16-м къыдэкIыгъэм тегъэпсыхагъэу 2021-рэ ильэсым щылэ мазэм и 1-м машом зыкымыштэнымкIэ ШэпхакIэхэр аухэсыгъэх.

Щылэныгъэм ыкIи производствэм ильэныкъо зэфэшъафхэм ахэр япхыгъэх. МэшIо шхъэихы-гъэхэу хэкIым игъэстынкIэ агъэфедэхэрэри ащ къыхеубытэх.

Чыгъхатэхэм ыкIи унэе чIыплэхэм гъомылапхъэм игъэхъазырынкIэ ашашIырэ машIохэмкIэ шэпхъэ гъэнэфагъэхэр щылэх:

- 1) гъучI хъакухэр, мангалхэр ары машIо зыщашIы хъуытхэр;
- 2) псэуалгъэм метри 5-м нахь нэблагъэу ахэр щытынхэу щытэн;
- 3) мангалыр тхъэнэ гъугъэхэм метри 2-м нахь апэблэгъэнэу щытэн. ЗыгорэкIэ мангалыр унэм, къакъырым ыкIи нэмыкI псэуалгъэ горэм метри 5-м нахь макIэу апэчыжъэ зыхъукIэ, лыр (шашIыкыр) щыбгъажъэ хъуытэн.

ХэкIыр зыщыбгъэсты хъуыт-мышъу-

щтымкIэ пшъэрылгъэу къэуцухэрэр мыщ фэдэх:

- 1) икууагъэкIэ сантиметрэ 30-м нахь мымакIэу, идиаметрэкIэ зы метрэм къащымыкIэу щытын фае маиэу машIо зыщышIуышIыщтыр — сьд фэдэрэ псэуалгъэ метрэ 50-кIэ ар апэIу-дзыгъэн, хвое чыгъэхэм метри 100-кIэ апэчыжъэн фае;
- 2) мыстырэ материалхэм ахэшIыкIы-гъэ пхъэчайхэр, бакхэр (яинагъэкIэ зы кубическэ метрэм нахь мыынхэу) къе-мыбэдджынхэу пытэу агъэуцухэш, ахэм машIо арашIыхъэ. Ахэр метрэ 25-кIэ псэуалгъэхэм, метрэ 50-кIэ хвое чыгъэхэм апэчыжъэнхэ фае.

Къалэу МыекъуапэкIэ ыкIи Мыекъопэ районынкIэ къэралыгъо инспекторэу З.А. БЭРЭТАР.

коронавирус : официальнэ къэбар

Къэсымэджагъэхэм япчъагъ

Бэдзэогум и 13-м ипчэдыжъ сыхъатыр 10-м ехъулIэу оперативнэ штабым къылэкIэхъэгъэ къэбарымкIэ, Адыгеим зэпахырэ узхэмкIэ исымэджэщ зыми ищылэныгъэ щызэпыугъэп.

Зигугъу къэтишIыгъэ уахътэм ехъулIэу зэпахырэ узэу коронавирussyр Адыгеим щыпсэурэ нэбгырэ 15487-мэ къахагъэщыгъ.

Ахэм ащыщэу нэбгырэ 586-мэ яIазэх (чэц-зы-мафэм къыхэхъуагъэр нэбгырэ 33-рэ), хъужьыгъэр нэбгырэ 14631-рэ (чэц-зымафэм хэхъуагъэр 12), зи-дунай зыхъожьыгъэр — нэбгырэ 270-рэ (чэц-зы-мафэм нэбгыри 3 хэхъуагъ).

Нэбгырэ 15487-р республикэм имуниципальнэ псэупIэхэм атегошагъэу:

- Мыекъуапэ — 6225-рэ;
- Тэхъутэмькьое районыр — 2185-рэ;
- Мыекъопэ районыр — 2083-рэ;
- Кошхъэблэ районыр — 1127-рэ;
- Красногвардейскэ районыр — 1072-рэ;
- Джэджэ районыр — 819-рэ;
- Теуцожэ районыр — 723-рэ;
- Адыгэкъалэ — 676-рэ;
- Шэуджэн районыр — 577-рэ.

Кураторхэми къаратышт

УФ-м и Президентэу Владимир Путиным иунашьоклэ блэкыгъэ илъэсым ионыгъо мазэ къыщыублагъэу классым ипэщэ клэлэегъаджэхэм ахъщэ тедзэу мазэ къэс сомэ минитф къараты. Ау мыщ къыхиубытагъэхэп гурыт профессиональнэ гъэсэныгъэ язгъэгъотыхэрэр.

Мыгъэ, мэлылфэгъу мазэм къэралыгъом ипашэ къышыгъэ джэпсалъэм а щыклагъэр дэгъэ-зыжыгъэныр шлокъ зимылэ лэфэу зэрэщытыр клигъэтхыизэ, техникумхэмрэ колледжхэмрэ яклэ-лэегъаджэхэу купхэм якураторхэм ащ фэдэ ахъщэ тедзэ къаратынэу УФ-м и Правительствэ пшъэрыл къыщыфишыгъ. Правительством и Тхьаматэу

Михаил Мишустиным игуадзэхэм блыпэ мафэм зэхэсыгъоу адишыгъэм къызэрэщылауагъэмклэ, илъэсыклэ еджэгъоу къыхащтым къыщегъэжьагъэу мазэ къэс сомэ минитф къафэклошт. Федеральнэ бюджетым къыхахыгъэу ащ сомэ миллиарди 9,6-рэ пэла-гъэханэу ары зэрагъэнэфагъэр. Владимир Путиным иджэпсалъэ зигугъу къыщишыгъагъэхэм

ащыщ клэлэегъэджэ сэнэхъатхэр зыщарагъэгъотхэрэ апшъэрэ еджаплэхэр илъэситлу благъэм зэрагъэклэжыщтыхэри. Охътэ благъэм а лэфшэнхэр рагъэжьащтых. Михаил Мишустиным зэхэсыгъом къызэрэщылауагъэмклэ, мы илъэсым ащ фэдэу еджэплэ 33-рэ агъэцэклэжыщт, иклэрыклэу ашыжыны ахэт, лъэхъаным къыздыхыгъэ обо-

рудованияклэхэмкли зэтырагъэ-псыхъащтых. Ащ пае сомэ миллиардитф бюджетым ща-гъэнэфагъ.

Джащ фэдэу илъэситлу бла-

гъэм джыри бюджет чыплэ мин 45-рэ апшъэрэ еджаплэхэм къа-щызэлауахыщт. Ащ ипроцент 70-р шъолъырхэм аратынэу ары Президентым къызэрылауагъэр.

Апэ итхэ шъолъырхэм Адыгеир ахэфагъ

Зэпахырэ узыклэу коронавирусым изыушъомбгъун пэшлуеклорэ Координационнэ советэу УФ-м и Правительствэ щызэхэщагъэм зэхэсыгъоу илагъэм пэцэныгъэ щызэрихъагъ Михаил Мишустиным. Аужырэ тхьамафэм изэфэхьысыжхэм къызэрагъэлъэгъуагъэмклэ, зэрэкъэралыгъоу вакцинэр зыхязгъэлъагъэхэм япчъагъэ нахыбэу зыщыхэхъогъэ шъолъырхэм Адыгеир ащыщ.

Мы уахътэм ехъулэу пстэумкли хэлъхъагъу пчъагъэу къатлуп-щыгъэм иапэрэ лахъ нэбгырэ мин 65-м ахалъхъагъ. Вакцинэр зыхалъхъанэу агъэнэфагъэм ар ипроцент 30.

Икыгъэ тхьамафэм Урысыем псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ иминистрэу Михаил Мурашкэрэ Адыгеим и Лышъхъэу Къумпыл Муратрэ зэлулэгъу зэдырялагъ. Адыгеим эпидемиологиим илофхэм язытет, вакцинациер зэрэщыклорэм, шъолъырым псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ отраслэм лэфэу щызэшлуахыхэрэм атегу-щылагъэх. Лышъхъэм лэфыгъо шъхъалэу зыщигъэгъозагъэхэм ащыщ жъэгъэуэхэм зыщылэзэхэрэ диспансерыклэм ишлын проек-тым хэгъэхъэгъэныр.

Вакцинэ хэлъхъагъу пчъагъэу республикэм къылэклахъэрэм ипчъагъэ нахыбэ шыгъэн фаеу зэрэщытым зэлулэгъум игугъу щашыгъ. Сыда плэмэ вакцинэм имэхъанэ зыгурылохэрэм япчъа-гъэ хахъо хъугъэ. Коронавирусым пэуцужьырэ вакцинэ хэлъхъа-гъу мин 72,6-м ехъу тишъолъыр къылэклэхъагъ. Вакцинациер зыщыклорэ чыплэ 34-рэ республикэм къыщызэлауахыгъ.

Узым зешъумыгъэушъомбгъу, вакцинэр зыхязжъугъалъхъ

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ уни-верситетым и Медицине институт ипашэу Нэ-мытлэкъо Хъазрэт коронавирусым пэуцужьырэ прививкэм фэгъэхъыгъэ шлошлэу илэр къырело-тыкылы:

— 2002-рэ илъэсым нэс коронавирусым уз хылылэхэр къыхэклыхэу алъытэщтыгъэ. 2020-рэ илъэсым мээем и 11-м псауныгъэр къэухъу-мэгъэнымклэ Дунэе организацием зэпахырэ узым официалнэу цлэ фаусыгъ, коронавирус-клэм къыхэклыу COVID-19-клэ еджагъэх.

Узым шлэхэу зызыклиушъомбгъугъэр ыпэ-рапшлэу цыфхэм ашлошъ зэрымыхъоу, пэшлоры-гъэшлэу зэрэзыфэмысакъыжыкхэрэр, ищыклагъэр зэрамыгъэцаклэрэр ары. Пандемием игумэкли-гъохэр, сымаджэхэм япчъагъэ зэрэхахъорэр, цыфхэр зэриллыкыхэрэр мафэ къэс къэбар жъугъэм иамалхэм къащало. Арэу щытми, ар зышлошъ мыхъухэрэр бэу къахэкых, узым нахъ зеушъомбгъу.

«Вирусым зызэблехъу зэпыт, вакцинэр штам-мыклэхэр къемыжъэзэ къаугупшысыгъ, сыдым пае прививкэ язгъэшлыщта, ишлуагъэ къэкло-штэп», — зылохэрэр къахэкылы. Ар тэрэзэп! Вирусым зызэрэзэблихъурэр шыпккэ, непэрэ мафэм ехъулэу ар зэфэшъхъафитф мэхъу. Ау прививкэм зыщызыухъумэхэрэм къагурымылорэр зы — вирусым зызэблехъуми, ахэм апэшлуеклорэ антителиахэр цыфым илэнхэ фае.

Шлэхэу зэпахырэ узым тыпэшлуеклоным пае, пэшлорыгъэшъ лэфтхъабзэхэр дгъэцэклэнхэр ищыклагъ, ыпэрапшлэу вакцинэр зыхядгъэлъхъан фае. Непэрэ мафэм ехъулэу COVID-19-м пэ-

шлуеклорэ вакцинищ щыл, ахэр «Спутник В», «Эпивак» ыкли «Ковивак». Узыр къыппымыхъа-нымклэ ахэм яшлуагъэ къэкло.

Республикэм щыпсэухэрэм зафэгъазэ сшо-игъу: узым зеушъомбгъуфэ шъуемыжэу, зэфэхьы-сыжъ тэрэхэр шъушы, вакцинэр зыхязжъу-гъалъхъ.

Шъуналэ тешъудз

2021-рэ илъэсым бэдзэогъум и 13-м къыще-гъэжьагъэу бэдзэогъум и 15-м нэс Адыгэ Рес-публикэм итемыр лъэныкъоклэ машлом зыкъыштэным ищынагъо (я 4-рэ классым ха-лътэ) щылэщт.

Зэрэнгуехэрэмклэ, ошлэ-дэмышлагъэ зыхэлъ тхьамыклагъохэр къэхъунхэ ылъэклыщт. Ахэр зэ-пхыгъэщтхэр мээхэм, псыуцуплэхэм алут къамылым, экономикэм ипсэуалъэхэм ащыщхэм, цыф псэуплэхэм машлоу закъыщы-зыштэн зылъэклыщтыр ары.

Э.А. Быжъ.

Урысыем и МЧС Адыгэ Республикэмклэ и Гъэlorышланлэ идежурнэ шъхъал, хэгъэгъу клоцл къулыкъум иподполковник

Тиюбилярхэр

ГУТИЭ Саныет:

«Сыусэклоньыр нэтлэгум итхагъ»

Адыгэ тхыгэ литературэ ныбжьыклэм я 70 — 90-рэ ильэсхэм тхэкло-усэкло бзыльфыгабэу кыхэхьагэм ащыщ Гутлэ Саныет.

Хэлъыр кыхэхьыжын фаеш, матхэ, гупшысэр егъазэ; гуцылэм ыкточэшлэ зэхышлэу, фэ-кыулаеу ар егъэфедэ, егъэунэшкы, цыфыбэм апашхьэ кы-рельхьэ. Непэ Саныет творческэ лъэбэкыу гъэнэфагъэхэр зилэ тхаклэ, усакло ыкли зэдэ-клякы. Ыгуклэ иклэсэ усэным фэклономкля шхьахыгъэп, зы-клэрищиклыгъэп, гъэсэныгъэ-шэныгъэ лъапсэхэр, шыклэ-гъэ-псыклэхэр ащкля кыилэклэхьа-гъэх, игугъэ ин емыпцыхьэу зэрэфаклорэм шхьэкляфагъэ фыуегъэшлэ. Зыгорэм темыгъэ-псыхьэгъэ цыф кэхьурэп, ау зэкляри зэфэшхьафых яду-нэлъэгъуклякли ялофшаклякли; пхэлъыр умыгъэфедэжыныр делагъ, ау щылэх ащ фэдэхэри; гум шлоигъор фапшлэу, уигугъэ уфэклоныр, уклэхьаныр насы-пыгъ ыкли цыфыгъ.

Ищылэныгъэ гъогупэ зыдэ-гъэзагъэр Саныет пасэу зэхы-шлагъ, иклэсэ усэм — гуцылэ дэхэ баеу гупшысэр зыфапэрэм, апэблагъэ зызэришлыщтым пы-лыгъ, имурад ин кыдэхьугъ. Джы гум илэ шьэфыбэм ама-кхэ зэхытегъэхы, иклас джарэу иадыгэбзэ-ныдэлъфыбзэ.

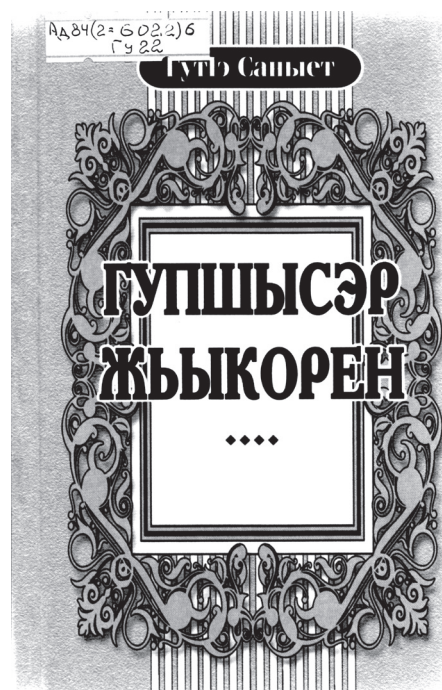
«Уиунэ зыщыгъаси, хасэм кло» — ело адыгэ гуцылэжым. Ар шьыпкъэ, цыфы пэлч хэлэ дэгъури дэйри кызыщежыэрэр унэгъо клоцыр ары. Гутлэ Саныет Арамбий ыпхьур Красногвардейскэ районым ит къуаджэу Адэмые бэдзэогум и 14-м 1961-рэ ильэсым кы-щыхьугъ. Цыфы зышлыгъэр — икхуадж, Нэу пшэшьэжыи-пллыр (тыр пасэу фыкхуи ду-наим зехыжым), ыпсэ алуил-хьэзэ зыплугъэу, зылэжыгъэр, иклэзэгъаджэхэр, нэхьой зилэ цыфыбэу зылулагъэр ыкли ежъ-ежырэу, тхылыр икласэу, зэреджагъэр, гъэсэныгъэ-шэ-ныгъэ зэригъотыгъэр ары. Гур мышлоу орэд къалорэп, гур мышлоу, утхэшъуцтэп. Саныет пасэу усэм клэдэулкэу ригъэ-жыгъагъ: школым зычлэхьэм усэхэр езбырэу зэрагъэшлэнхэу кызыратыклэ, ыгу цыкылу кы-гушлукэу, ар егугоу псынклэу зэригъашлэщтыгъ, усэ зэфэ-шхьафхэр — адыгабзэкли уры-

сыбзэкли бэу ышлэ хьугъагъэ; нэмыклэхэм кызыралорэми едэ-луныр иклэсагъ.

Я 4 — 5-рэ клас-схэм арысыгъ кхэ-лотэн-гъэцкляхэр ытхыхэу, чыопсым, псэушхьэхэм, цыф лофшаклохэм яхы-лагъэхэр игуапэу кытхыхьэ зэхьум, аузэ, тетрадэу зыдат-хэщтыгъэхэм фэдэр ышти, шлоигъоу гум ильэу кхэмынэфэпа-гъэр ытхэу ригъэжыагъ, ау ахэр усэ плонэу зэрэщымытыгъэр ежъ щхызэ кхелотэжыи, ытхырэм еджэжэу, ымыгъэрэзагъэу зэ-литхыжыауи кыхэхьыгъ.

Саныет иапэрэ усэ бгъэм кызыдэзыгъэр я 10-рэ классыр кызыуыхыгъэ члэтулщыгъо мэфэкл мафэр ары. Иапэрэ клэлэ-егъэджагъэу Хьапэклэ Щэйдэт Индрыс ыпхьур игъонэмыс зэрэхьугъэр агу раубытагъэу ригъэджагъэхэм ащыгушэщты-гъэп; Саныет ащ усэ «Плэгу чылапхьэу сыкхычлэзыгъ» ылоу фызэхильхьагъ ыкли чылэгум цафашыгъэ мэфэклым кыше-джагъ, ар егъэжыэлэ гъэнэ-фагъэ хьугъэ.

Еджаплэр кызыеухым, якъоджэ колхозэу «Родина» зыфи-лорэм ишьоф бригадэ лоф ши-шлагъ. 1980-рэ ильэсым Адыгэ кхэралыгъо клэлэегъэджэ ин-ститутым филологиемкля ифа-культет члэхьагъ, дэгъу дэдэу кыуыхыгъ. Институтым илиткру-жок хэтэу усаклэм зыфегъасэ, ежыи етхы, ау ахэр зымы ригъэлъэгъухэрэп. Иклэсэ адыгэ усаклохэу Бэрэтэрэ Хьамидэ, Жэнэ Кхырымызэ атхыхэрэм яджэклэ, ежъ иусэхэр игъо клэ-мыхьагъэу ылытэщтыгъ. Ауми, институтым ия 3-рэ курс щеджэ-зэ, Адыгэ хэку радиом твор-ческэ кхэтынхэу зэхыцэхэрэм ахэлажыэ, иапэрэ усэ зытлу ащ шытыретхэ, иусэ макъэ егъоты, усэу «Нал» зыфилорэр, мы пкхыгъор насыпым икхэклуаплэу зэралорэр кыхэхьэу тхыгъагъэ, игъо клэхьапагъэу щымытыгъэ-ми, ары апэрэу журналэу «Зэ-кхьошныгъэм» кыщыхыутыгъэр.

амал дэгъу, гупшысэклэ гъэнэфагъэ ыгу, ышэо адиштэу зэригъоты-гъэм, гушхьэлэжыгъэ дахэ зэрилэм, тапэкли ащ егугоу зэрэхыгъэ-хьощтым уехьырэхьы-шэрэп:

«Кхэкло гупшысэр мыупчлэжыэу, Ешыпы акхылым цэрыцэу».
(н. 95-рэ)

Иклэсэ усэм зэрэ-фэклуагъэр, ар хьуаоу, фабуэ, зафэу бгъэм кызырэдэкли хьугъэм ежъ тхаклори егъэрэ-зэжы, теубытагъэ хэлъэу кхело:

«... Кысэбэклрэр — гушхьэлэжыгъ: Гупшысэр бэу сылэжыгъ, Кхэсэгъэкли хьарыфыр, гуцылэр —

Чылапхьэ хьугъэ сцэлагъэр».

У. «Лэжэклуплэр щызэжэу»

Гутлэ Саныет ищылэныгъэ гупшысэклэ зэрэгъэшхьоклыгъэр, ащ сыдигъуи фэшлэу зышлызэ, щылаклэм инэфыпси, щылаклэм ишлункли ащимыуыхьэу зэрэтхэрэр мы тхылыкляу «Гупшысэр жыкорен» зыфилорэмкля кылушыхьатыгъ. Усэныр ынэ-тлэгу итхагъэу кызырэхьугъэм гу лымытэн плэкырэп. Уса-клом мыш фэдизэу кхын зы-фызэригъэлъэгъурэр иадыгэ лъэлкхэ, иадыгабзэ, Ным ишлэ-шлэгъэ ялые цыфыбэм алы-гъэлэсымэ шлоигъошъ ары. «Нэплэхьыр щээкло Ны цагум» зыфилорэ усэ закхьоми, тиадыгэ поэзиекля, тишэн-хабзэклэ, ти-цыфыныгъэ тыхуымэномкля мэхьанэшхо ил. Саныет иусэ тхылыкля зэ уеджэу зегъа-жыэклэ узлэпещэ: уегъэгущо, уеулушы, узфегъэсакхыжыи. Арба поэзи дэгъум инэнанэр. Бзыльфыгъэ усаклор Хэгъэгущоми, ичлыгуи, Адыгееу икла-сэми, цыфхэми афэшъыпкъ, афэзаф, афэхьалэл. Непэ, бэдзэогум и 14-р, кызыхьугъэ мафэшъ, тыгу кхыдделэу твор-ческэ гъэхьагъэхэмкля, псауны-гъэклэ, тынчыныгъэклэ, гупсэфы-ныгъэклэ тыфэлъало, иилъэсхэр нэфынэнхэу сыдигъуи фэтэлэ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Сурэтхэм арытхэр: усаклоу Гутлэ Саныет; итхылыкляу «Гупшысэр жыкорен».

Цыфыр кэхьэу, — мэлэжыи. Митлум азыфагу кхыфэрэ уах-тэр сыд фэда хэткли сыдкли? зыфэллошт упчлэ-гупшысэр пхы-рэклы. Тхаклом итворческэ жы-кхэщэ нахъ лъэш зэрэхьугъэм ар ищыс. «Гуцылэр макляу» зыфилорэ усэ тхылыр 2017-м кхыдэклигъ. Усаклоу Гутлэ Са-ныет ежъ ымэкхэ шьыпкъэ зэригъотыгъэр тхылэджэм зэ-хишлагъ.

Гупшысэр кыфэлорыш

Ильэс 30-м кхэхьугъэу адыгэ литературэм исатыр хэт Саныет ыкли дахэу гупшысэр кыфэ-лорышлэ. Ащ ишыхьат бэмы-шлэу кхыдигъэклигъэ поэтиче-скэ сборникэу «Гупшысэр жы-корен» зыфилорэр. Тхылыр лахыщэу зэтеуыгъ: апэрэр — «Гупшысэр жыкорен», ятло-нэрэр — «Шулээгъум итамы-гъэхэр» ыкли «Хьэгъо-шлагъо-хэр» зыфилорэр. Усэклэ тхыгъэ.

«Гупшысэр зыщыбэм гуцылэр щымакл — Кхытэмэклякырым хэзыгъэхьашурэр — Фэлажэ нахьышлэм», — ело

Усаклэм, етланэ лъэклуатэшъ, гупшысэм ухэтыныр, ащ акхыл-лушыгъэ кыхэхьыныр зэрэ-мыпсынклэр клэгъэтхыи — **«Гу-шхьэлэжыгъэр зэрылэ ко-ным Ышхьэ теыхыгъошлэ, пытэу телъ. Сэ кхысхын слэ-кыгъэр зы лэжыб»** (у. «Сегу-гъэгъэп»). Усаклор игъогу зэ-редэмыхыщтым, игугъэ зэрэ-мыпцыхьыщтым, усэн-тхэн

«Ора сянэр?»

Советскэ Союзым дипломированнэ студентхэр нэмык калэхэм, чылэхэм, кутырхэм агаклоштыгъэх. Ахэм сэри сащыц хуэгъэ. Тхьау-мафэ хуэмэ сянэ-сятэхэм адэжъ сыкъэкложыщтыгъ, силофшланпэ сытефэжъу сыкложыщтыгъ. Мы зигугъу къэсшыщт къэбарыр зыхуэгъэр 1965-рэ илъэсыр ары.

Краснодар кооперативнэ бэдзэрым дэжъ автобусхэр щылукольщтыгъэх. Кассэм секлуали билетыр къызылсэхым, автобусым сежьэнэу вокзалым сычлэхъагъ. Цыфыр члызыгъ, чыплэ горэм зыфэспллыхъэ-зэ илъэс 14 — 15 фэдиз зыныбжъ пшэшьэжъыер сабыл плэтэхом клоцылъу зылыгъыр садэжъ кылухъагъ. «Сыоплъу, сабылр зэхэуыт, склоц лъэшэу мэузы, шлэхэу сыкъэкложыщт», — елошъ, сабылр сыбгъэгъу къырыллы, мэлъало. «Автобусыр джыдэдэм къэклошт, сэц нэмык горэм ет», — есэ-ложы. Зэпимыгъэу мэлъало. «Автобусым сыкъышынэ ху-щтэп, чыжьэу сэкложы» — еслюагъ. Клоцылъу кылысхыгъ. Пшэшьэжъыер чэмрэ клодрэ зэхэуыт сылпылпъэзэ вокзалым члэкыгъ. Клолэ горэ къэтэджи сигъэтысыгъ, бзыл-фыгъэм кыгъэгъуцугъэ лалмэ-кыр садэжъ кылыгъэклоагъ. Сыхъатым сепллы, къэнагъэр маклэ, пшэшьэжъыер къэкложырэп. Автобусэу сыздэкложыщтыр кызэрэлухагъэр радиом кылуагъ, псынклэу, сыгумэклэу сыкъэтэджыгъ. Цыфэу щысымэ гу лъатагъ, клолэу сызгъэтысыгъэм кысело: «Кассэм члахы радиом кыгъагу». Кассэм сычлахы сянэу, радиом мызэу-мытлоу кыра-гъэлуагъ, ау пшэшьэжъыер къэкложырэп. Вокзалым члэ-сымэ сянэу сабылр слыхы-нэу. Автобусым сызэрэдэкложы-нэу.

фаер яслуагъ. Зэпыу имылуэ радиом кыло. Контролерым дэжъ сылухы сельэу, авто-бусыр тлэклурэ кысыгъэжэнэу. Пшэшьэжъыер кэмыкложы зэхуэм, автобусыр лукыгъ. Сы-хъатитлу фэдиз тешлагъэу са-былр кэуушыгъ, мэгы, еспэ-сыщтыр сшлэрэп. Кассэм сы-члахы пшэшьэжъыер яслуагъ: «Мэгы, сыда есшлэщтыр?» Контролер бзылфыгъэм сто-лым тыригъэгъуалхы кылуагъ: «Цынын фае, шхэнэу фае-щтын». Чыхлэныр зэклоцыхыгъ, клолэцылкылым ылъэкъуитлумэ азыфагу ышхыщтыр зэрыт бу-тылкер дэтыгъ. Ыбгъэ дэжъ тхьапэ фыжъ дэлыгъ. Кассэм лус бзылфыгъэхэр клолэцылкылым дэжъ кыкыгугъэх. Тхылыплэр кызыдахым тетхагъ: «Саше 3 месяца. Прости». Бзылфыгъэ-хэу кылухъагъэхэр зэплъыжы-гъэх. «Девушка, этого ребеноч-ка тебе подарили», — кыса-луагъ. Сабылр агъэшхагъ, зэ-блахуэгъ, кызэклоцлпхы кы-сатыжыгъ. Радиом зэпимы-гъэу кыло. Сыгъызэ вокзалым сыкъычлэхъажыгъ, цыфхэу члэххэр кысэклолагъэх, клолэ-цылкылым чыежыгъэх. Пчыхъэм кэклолэ автобусым ситысхы сыкложыгъ. Чылэм тызынэсы-жым, студентэу автобусым кыкыжыгъэм клолэцылкылури лалмэкххэри фэтэрэу сызэры-сым кысифыжыгъэх. Бзыл-фыгъэу зиунэ сызэрысыгъэри ипшэшьэу Мыекъуапэ кыкы-гъэри кыспэгъокыгъэх. Сы-

зыфэгъырэр амышлэу кысэ-плых, сызагъэлэсэм, кысэ-хуулагъэр къафэслюагъ. Тлуми анэпсыхэр афэлыгъыщтыгъэп. Бзылфыгъэр тэджи, клолэм ышхыщтыр ышхыгъ. Дэгъоу ыгъа-шхи, ыгъэпскли гогъолхъагъ. Пчэдыжым апэрэ автобусэу кыкылорэм ыпхуэрэ сэрырэ ты-зэдэклонышъ, милицием клолэр тхынуу итхууагъ. Вокзалым тыкызылохъэм пшэшьэжъыер кызэрэлумыхъажыгъэр кы-талуагъ. Милицием кысэхуула-гъэр яслуагъ. Кассэм кыклохи яупчыгъэх, нэужым симэдже-щым милиционер тигъусэу тагъ-хыгъэх. Протоколэу атхыгъэхэм клолэцылкылым ыбгъэ дэлыгъэ запискэри халхъагъ, сэри стхы-гъэ: «Ины ухъумэ садэжъ къа-кло», сиадреси клолэсхыгъ. Боль-ницэм тыкызычлэкыжым, сабылм сыгу фэгъоу, сыгъыгъ. Тхьамафэ тешлэ тадэжъ сызэ-клом, кысэхуулагъэр къафэс-люагъ. Сянэ кысылуагъ: «Та-дэжъ кэпхынын фэягъ, шына-хыклэ фэхъуныгъи». Сянэжъ ар ыдагъэп: «Пшэшьэжъыем нэмык чылэм лоф щешлэ, цы-фымэ сьдэуштэу кыагурыбгъэ-лошта, ышлагъэр тэрэз». Гъэзе-тэу «Комсомольскэ правдэм» кысэхуулагъэр стхыгъэ зы-горэклэ клолэцылкылым янэ еджэ-мэ клолэжынышъ, кылихы-жынуу сыщыгугъэу. Гъэзетыр зьдэсхы симэджыщым кылуагъ сабылр члехыжыгъэмэ зэз-гъэшлэнэу, лъэшэу сыгу егу-щтыгъэ. Ар приютым ахыгъэу

кысылуагъ. Бэдэдэрэ сыгу имыклэу сыхэтыгъ.

Ар зыхуэгъэр илъэс 32-рэ хуэгъэ. Унагъо сыхъагъ, клолэ-хэр силэхэ хуэгъэ. Бжыхъэпэ лофшлэнхэр дгъэацлэхэу хатэм тыдэтэу такси машинэ гъожъ горэ тикъэлапчъэ дэжъ кы-щыуцугъ. Силхъэгъусэ ышхыгъ ылэти зэплъэм: «Хьаклэхэр кытфэхлох, — уянэш Мэдинэ нэбгыритлу игъусэу кыдахъэ», — кылуагъ. Хьаклэмэ тапэгъо-кыгъ. Сянэшым сэлэм кыти-хыгъ, хьаклэхэр кызэрэтфища-гъэхэр кылуагъ. Дзэклол шъуа-шэ зыщыгъ клолэм сянэшыр еплы лалэ кысыфигъэлъэгъуагъ: «Вот это она». Клолэр гушлэзэ садэжъ кылухъагъ. Пытэу сы-кыиуытыгъ, сынэгъушхъэ кы-бэуэгъ. Нэужым кысело: «Ора сянэр?» Силхъэгъусэрэ сэррэ тызэпллыгъ. «Сэ клолэхэр силэх, ау ош фэдэ силэп», — еслюагъ. Силхъэгъусэ унэм кыригъэ-блэгъагъэх. Сянэшэу Мэдинэ таксиер кызэрэпаплъэрэр, ло-фышлэ зэрэкложынын фаер, кызэрэмыблэгъэщтыр кылуи ежъэжыгъ. Унэм тыхы, столым тыклэрытлысхъагъэу тызэрэ-гъэгъушылэзэ, клолэр кыэтэджи, дипломатыр кызэлуи, тхьа-пэу кыдихыгъэмэ запискэр кыахыгъ — «Саше 3 месяца. Прости». тетхагъэу. Сыгу кы-кыжыгъ, сэкъу, сэгъы, клолэр сыуытыгъэ. Сикъу макъэ сигуа-цэ кызыэхихи кыхъагъ. «Сыда кыэхуэгъэр, нысэ?» Сэ сэгъы, кыкыгушылэн слэкырэп. Кы-сэхуулагъэр къафэслюагъ. Сы-зэрэхъатыжым, сынэпсыхэр кычэххэзэ, клолэм сынэ те-сымыхэу, сыгуклэ зэсэложы: «Мыщ ынэхэр синэлуасэх. Тыдэ щыслэгъугъэхэ?» ланэу кы-шыгъэм езгъэблэгъагъэх. Ты-зэххэхэ нэужым пшэшьэжъы-дахэу игъусэр кысэупчыгъ: «А пшэшьэжъыем ынэгу кы-пшлэжына?» — «Кысшлэжыщт!» — яслуагъ. Тхьэпэ фыжырэ карандашырэ дипломатым кы-

дихыгъ. Кызэрэслуатэрэм фэдэу сурэтыр кышлы. Нэхэр хъазыр зэхуэхэм, клолэмрэ янэрэ янэхэр зэрэзэфэдэхэр кынафагъ. Сурэтшыныр зе-ухыхэм, сабылр кысэзыты-гъэгъэ пшэшьэжъыер сапа-шхъэ кыуцуагъ. Бэрэ тыгу-щылэу тыщысыгъ. Нэужым чэ-щым щымылэнхэу кызалом, аэропортым етщэлэжыгъэх.

Илъэсиц фэдиз тешлагъэу телеграммэ кыслюагъ: «Крас-нодар сыкъэкло, ресторанау «Кавказым» сыхъатыр 12-м уишхъэгъусэ игъусэу шъукъэ-клонэу сышлэу. Саша». Зыфилорэ сыхъатым чыплэм теклолагъ. Сашэ гушлоу кыт-пэгъокыгъ, столым тыригъэ-блэгъагъ, бэ темышлэу ресто-раным кычлэхъэгъэ бзылфы-гъэм пэгъокыгъ. Столым кы-зылуещэм, нэлуасэ тыфишлыгъ. Нэужым кылуагъ: «Это моя биологическая мама, а это мама, которая всю жизнь лю-била и ждала». Сашэ кыло-тагъ приютым зыратым лъэ-кыуацлэу Бездомный Александр Александрович зэрэфашыгъэр, летчикэу зэрэджагъэр, лоф зы-щишлэрэр. Янэ кыгушылэ: «Сэ унагъо сыхъагъ, силхъэгъусэ нэмык лъэпкъ щыщ, ащ иуна-шъоклэ тыщыл. Пшэшьытлу сил. Сашэ зэрэсилэр ышлэрэп, ышлэ-нэуи сыфаеп». Сашэ ынэгу кызыэхъокыгъ, плыжы кы-хуэгъ. Бэрэ щымысэу бзыл-фыгъэр кыэтэджыгъ кложынуу. Ащ шлухъафтынэу Сашэ кы-фихыгъэр кызыфещэм, мыд-рэм кылихыгъэп, пчэм нигъэ-сыжыгъ, нэужым шхъаныгъуп-чэм клолууцуи, рестораним члэкыжыгъэ бзылфыгъэм лпылпъу щытыгъ. Сыкъэтэджи, клолэм секлуали, ылэ сыуыты-гъэ. Икложыгъо кысыфэ тызэ-хэсыгъ, вокзалым нэдгъэсы-жы дгъэкложыгъ.

ХЪАХЪУРЭТЭ Светлан. кь. Нэтыхуау.

Лофшлэнхэр лъагъэклуатэх

Лъэпкъ проектэу «Щынэгъончъэ ыкли шэпхъэшлэхэм адиштэрэ гъогухэр» зыфилорэм игъэцэклэн кыдыхэллы-тагъэу Мыекъуапэ хэхьэрэ гъогу чыплэ 4-мэ мы илъэ-сым гъэцэклэжынынхэр ащыклоштых. Кутырэу Косино-вым еклуалэрэм изэтэгъэпсыхъан лофшлэнхэу епхыгъэ-хэр непэ маклох.

Псэуплэм еклолэрэ гъогум кыхиуытырэ ла-хъэу километри 3,98-рэ зиклыхъагъэр зыгъэцэ-клэжырэп «Шэуджэн ДРСУ-р» ары. Зэзэгъы-ныгъэу зыклэхагъэхэм кызэригъэнафэу, зэклэм-кли ащ сомэ миллион 37,7-рэ пэлуагъэхъащт. Лофшлэнхэм къады-хэллытагъэу гъогум ас-

фальтбетон тыралхъащт, тамыгъэ 12 тырагъэу-цощт, нэмыклхэр рашы-лэщтых.

Лофшлэнхэр зэрэпъы-кыуатэхэрэр зэрагъэлъэ-гъугъ Адыгеяавтодорым иллыкдохэм. Гъэцэклэ-жынынхэр зэрэклохэрэм язэфэхысыжыхэм зэра-лыплэхэрэм даклоу, гъогу лабораторием икыу-

лыкыушлэхэм асфальтым изэхэтыклэ ауплэкунэу ащ изы лах аштагъ.

Ащ фэдэ уплъэклун-лыплъэн лофшлэныр Адыгеяавтодорым зэпи-гъэрэп, проектым кы-дыхэллытэгъэ лъэныкы-пстэури зэрифэшъуашэу республикэм, тикъэлэ-шхъалэ ащыгъэцэклэ-гъэным ыналэ тет.

ТизэдэгущыIэгъухэр

Ильэс 20 хьугъэу кьыдэжIы

УрысыбзэкIэ кьыдэжIырэ кIэлэцIыкIу журна-
лэу «Родничок Адыгеи» зыфилорэр 2001-рэ
ильэсым кьыщыублагъэу, ильэсым 4 кьытыра-
дзэ хьугъэ.

Ар Адыгэ тхакIохэм я Союз-
рэ АР-м лъапкIэ IофхэмкIэ, Iэ-
кIыб кьэралхэм ащыпсэурэ
тильэпкьэгъухэм адырIэ зэ-
пхыныгъэхэмкIэ ыкIи кьэбар
жьугъэм иамалхэмкIэ и Ко-
митетрэ яшIушIэгъэ ин. ЗэкIэ
журналиплIымэ яредактор
шъхьалэр тхакIоу МэщбэшIэ
Исхьакъ.

Ильэс 20-р зэмкIэ ныбжьы-
шоп, ау кьэхъугъэкIэ кушъэ-
хэлъ сабыир ильэс 18 — 20
зыхъукIэ, цIыф хьугъахэу алы-
тэ. Арышъ, «Родничок Адыгеи»
зыкыгъэшъыпкьэжъэу зэрэхэ-
хьощтым, иамал кIуачIэ зэрэ-
пытэщтым тицыхъэ телъ.

ПсынэкIэчъжьыем фэдэ жур-
налыр зым нахь адрэр нахь
кIэракIэу, нахь гъэшIэгъонэу,
ини, цIыкIуи, нахьыжъ Iушхэ-
ри, кIэлэпIухэри, егъэджакло-
хэри ыкIи журналым иредак-
торэу Бэгъушъэ Мариети альэкIэ
кьэмынэу игъом агъэхъазыры,
кьыдэжIы. ПчъагъэмкIэ ар мини
5,5-м кIахъэ, ащ нахьыбэуи
кьыратхыкIэуи кьыхэкIыгъ.

Журналым изэхэтыкIэ-гъэ-
псыкIэ, анахъэу кьыуатэрэр,
мурадэу зыфэлажъэрэр зэдгъа-
шIэмэ тшIоигъоу ащ иредактор
зыфэдгъэзагъ.

— «Родничок Адыгеим» апэ-
рэ лъэбэкъухэр езыгъэшIы-
гъэр апэдэдэ иредакторыгъэу
Иванюк Светланэ Витальев-
нар ары, ар журналист Iэпэлэ-
сэу «Советская Адыгея» гъэзе-
тым ильэсыбэрэ Iоф щылагъэу
щытыгъ, ипшъэрIыи дэгъоу
ыгъэцакIэщтыгъ. Ар ежъ ишо-
игъоныгъэкIэ (пенсием зэкIом)
тысыжьыгъэ. Сэ пшъэдэжIыжъ
зыхьырэ секретарэу сыщытыгъ,
2006-м щегъэжъагъэу журналым
сыриредактор, сIофшIэн сыгу
рехьы, кIэлэцIыкIухэм ар ашIо-
гъэшIэгъонэу, агукIэ ыгъатхъэхэу
зэрэгъэлсыщтым ренэу сына-
лэ тет, — кьытиуагъ Мариет.

— **Апэрэ егъэжъэжъур
кьыныгъэба?**

— Сыдрэ Iофи егъэжъэпIэ-
ублапIэм нахь уфэсакъын фае,
угукIэ Iофым зытебгъэпсыхъа-
гъэу уфегъэмэ, зэкIэ кьыбдэ-
хъушт. Адыгэмэ зэралоу, «Iоф
мыублэ блэ хэс», ау зэ зегъэ-
кIэ, ори узIэпищэмэ, пшIэрэм
укIэгущушъэ ульэкIуатэ.

— **Ненэрэ мафэм са-
быйхэм, кIэлэцIыкIухэм**

**бэ джэгуалъэу яIэр, пла-
нишетхэр аIэкIэлъыхь,
мультик зэфэшъхьафы-
бэм яплъыхь, еджакIохэ-
ри «телефон-компью-
тер» зыфэнIоцтхэм
япхыгъапэхь, ахэр кьыз-
фэпцэнхэр псынIэп, ау
кьафэшъогъэхъазыры
журналыр, апашъхъэ
кьешъольхъэ. Сыдзу-
цтэу ар кьыжъудэ-
хъура?**

— КIэлэцIыкIухэм япсихоло-
гие пшIэу, еджакIохэм нахь
ящыклагъэхэ шIэныгъэхэр, якIэ-
сэ Iэшлагъэхэр, ежъхэмкIэ гъэ-
шIэгъоны хъурэ пстэур кIэд-
гъэтхъызе, журналым итеплъэ
щегъэжъагъэу, зэкIэ нэкIубгъо
пэпчэ имэхъанэ дгъэунафызэ,
пIуныгъэ-гъэсэнэгъэмкIэ шIуа-
гъэ кьытэу тэгъэхъазыры.

— **Зы номерыр адрэм
сыда зэрэтежIырэр?**

— Кьыослон: ильэсым пIлэ
«Родничокыр» кьыдэжIы, ащ
елъытыгъэу, ильэсым иохъти
4-мэ — кIымаф, гъатхи, гъэ-
маф, бжыхы — ар атешIы-
кIыгъ. Джащ фэдэу щIэны-

гъэм имэфэпчэ кьыщытыгъэ
мэфэки зэфэшъхьафыбэм ты-
налэ атет, гушIэм пае: Ильэ-
сыкIэр, апэрэ осыр, апэрэ гу-
шIуагъор; мы уахътэм еджа-
кIохэр нахь чIыпIэрысыхь, джащ
паекIэ, апэрэ ильэсыкIэ кьы-
дэжIыгъом усэхэр (ебзырэу
зэрагъэшIэнхэм тегъэпсыхъа-
гъэхэу), пшысэхэр, таурыхъэр,
унэкIоцым уимыкIэу уезымы-
гъэзэщыщтхэ джэгулэхэу акы-
лым, гулытэм ахэзыгъахъо-
хэрэр кьыдэтэгъахъэхь. КIыма-
фэм дэгъоу зыпфэпэн, ушхэн

ыкIи спортым упылъын зэрэ-
фаер, узыгъохэм — гриппым,
ОРВ-м зызэращыуухъумэщтхэ
шыкIэхэр кIэкIэу кьафэтэлэуатэхь;
ежъ сабыйхэр ыкIи еджакIохэр
тижурнал иIофшIэн кьыхэтэ-
гъэлажъэхь: ясурэтшыгъэхэр,
пластилин джэгуалъэхэр, IэрышI
нысхъапэхэр е IэрышI машинэр
кьыдэтэгъахъэхь. Тхылъеджэныр
зикласэхэр ежъ-ежъырэу кьэ-
нафэхь: кьытфэтэхь, ясурэтхэу
атырахыгъэхэр кьытфарагъэ-
хьыхь, бэ, бэ джащ фэдэу кьы-
дэтлытэрэр.

— **Журналым икьыдэ-
гъэкIын ны-тыхэр,
кIэлэегъаджэхэр, нэмы-
кIэу хэтэ кьыхэлажъэ-
хэрэр?**

— Ильэс кьэс «Родничок
Адыгеим» IофшIэкIэ амалэу
IэкIэлъхэм нахь заубгъу, лъэ-
ныкьорыгъазэу щымытэу, щIэ-
ныгъэм, гъэсэнэгъэм, шIэны-
гъэм, тарихъым, цIыфыгъэм,
спортым уакIыгъэгущоу инэкIуб-
гъо пэпчэ темэ хэхыгъэр кьы-
зэлэуихэу щыт.

— **А темэхэм ацIэхэр
кьытфэнчъыба.**

— Ильэсым охътэ дэй илэп:
бжыхы, кIымафи, гъатхи, гъэ-
мафи дэхэ закI, сурэтшыгъэ
закIэхь, ащкIэ кьэтэгъахъэ.
Уахътэм диштэрэ усэр, ар
усахIохэм яехэм ащыщын е
кIэлэеджэкIо сэнэуащхэм атхы-
гъэн ылъэкIыщт. Адыгеим
ичIюпс зэрядгъэшIэщтым ты-
налэ тет: икьухъхъэхэр, ипсы-
хъохэр, имэзхэр, ибзыухэр

ятэгъашIэх. Мэхъанэ зилэ мэ-
фэки инхэр тэри зыкIи тшы-
гъупшэхэрэп — джащ фэдагъ
Теклоныгъэшхор кьызыдахы-
гъэр ильэс 75-рэ зэрэхъугъэр,
мы мафэр ильэс кьэси кIэ-
тэгъэтхы — Теклоныгъэшхом
тишъхьафитныгъи, тимамыр-
ныгъи, тиунагъохэм, тикIэлэ-
цIыкIухэм, тэ, цIыфхэм зэкIэ-
ми, тинасып зэрэпхыгъэр кIэ-
тэгъэтхы.

Мэфэки зэнэкьокъухэу рай-
онхэм ыкIи республикэм ащы-
зэхэащэхэрэм кьащыхэщыгъэ
сэнаущхэр — музыкантхэр,
сурэтышI цыкIухэр, спортсмен-
хэр, «Умницы и умники» зы-
филоу Урысыем игупчэ теле-
видение щызэхэащэрэ кьэты-
ным клон амал зилэу Адыгеим
иеджакIохэм кьахэщыгъэхэм
ацIэхэри кьэтэлэхь.

— **ЗэрэхъурэмкIэ, кIэлэ-
цIыкIу журналыр зэкIэ
сабыйхэм, еджакIохэм
ядунай кьызылэуытэу
гъэпсыгъэ, арыба?**

— Арыдэд. ЦIыкIу дэдэхэм
ягулытэ хэзыгъэхъохэрэ джэ-
гукIэхэр «Нескучайка» («Зы-
мыгъэзэщ») ылоу нэкIубгъуитлоу
кьыдэтэгъахъэ. Чъыгым икьу-
тамахэм атесхэ бзыухэм зэфэ-
дэхэу ахэтхэр, зэфэмидэхэр
кьыхагъэщынхэ альэкIэу, ягу-
лытэ агъэчанынэу, сурэт зэхэ-
тхэмкIи джащ фэдэу етэгъасэхь.
КIэлэцIыкIухэм зэкIэ сыдигъуи
ашIогъэшIэгъон, ащ тегъэпсы-
хъагъэ рубрикэу «Музеим тэ
тэкIо» зыфилорэр. Музеим
ехьылIэгъэ тхыгъэм ащ чIэт
пкьыгъохэр зэрагъэфедэщты-
гъэхэр, ахэм цIыфымкIэ ямэ-
хъанэ сыдигъуи кIэтэгъэтхы.
Игъорыгъоу гъэпсыкIэ-шыкIэ
дэгъухэми тикъэбар тхыгъэ цы-
кIухэмкIэ афэтэгъасэхь. «Тэ
пытаклэ зэтэгъашIэ» зыфило-
рери зыгу рыхыхэрэр макIэп.
Тэри, кIэлэцIыкIухэри зэщыгъо
тифэрэп.

— ИкIэухым естыгъэ упчIэм
иджэуапэу кьысылуагъ: «Родни-
чок Адыгеим» ныбдгъэгуны-
гъэ-гъусэныгъэ кьыдырIаI кIэ-
лэегъаджэхэм, ны-тыхэм, жур-
налистхэм, тхэкIо-усахIохэм.
Адыгеим ищыIаклэ ашIэу, ащ
лъэныкьуабэкIэ хэцэгъэнхэ
пшъэрIылыр журналым зэшIуе-
хэу сэгугъэ. Тэри тыгу кьыдде-
лэу, зиильэс 20 бэмышIэу хэз-
гъэунафыкIыгъэу журналэу «Род-
ничок Адыгеим», ащ Iоф дэзы-
шIэрэ пстэумэ, еджэхэрэм ыкIи
чанэу хэлажъэхэрэм зэкIэми
«Гъогумаф! Шъуимурадхэр
Тхъэм кьыжъудегъэхъу!» ятэлэ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Сурэтхэм арытхэр: журналэу
«Родничок Адыгеи» ишъоте-
плэхэр, ащ иредакторэу Бэ-
гъушъэ Мариет.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъэ ехылаагъ» зыфилоэрэм иа 1-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2021-рэ илъэсым жьоныгъуакIэм и 28-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъэ ехылаагъ» зыфилоэрэм иа 1-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъэ ехылаагъ» зыфилоу N 102-р зытетэу 2007-рэ илъэсым бэдзэогъум и 6-м

кыдэкIыгъэм иа 1-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным, я 3-рэ Iахым хэт гушIэхэу «гражданствэ зимылэхэр» зыфилохэрэм ачIыплэкIэ гушIэхэу «подданствэр» зыфилохэрэм тхыгъэнэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом IуачIэ иIэ зыхурэр

2021-рэ илъэсым бэдзэогъум и 1-м кыщегъэжъагъэу мы Законом IуачIэ иIэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
КЪУМПЫЛ Мурат

к. Мыекъуапэ,
мэкъуогъум и 7, 2021-рэ илъэс
N 460

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и закон зауIэмэ зэхъоклыныгъэхэр афэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2021-рэ илъэсым мэкъуогъум и 18-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъэ ехылаагъ» зыфилоэрэм иа 1-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъэ ехылаагъ» зыфилоу N 3-р зытетэу 2011-рэ илъэсым мэкъуогъум и 8-м кыдэкIыгъэм мыщ фэдэ зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъ

1) я 6-рэ статья иа 1-рэ Iахь хэт гушIэхэу «иIэс 30-м нэсыгъэхэр» зыфилохэрэм кыкIэлъыкIохэрэ гушIэхэр ахэгъэхъожьыгъэнхэм: «IэкIыб къэралым и граждинствэ зимылэхэу Урысые Федерацием ренэу щыпсэурэр, Урысые Федерацием и граждинэу IэкIыб къэралыгъом ренэу щыпсэунымIэ фитыныгъэ зериIэр къэзгъэшъыпкъэжъырэ документ зимылэр»;

2) я 7-рэ статья иа 2-рэ Iахь иа 4-рэ пункт мыщ тетэу тхыгъэнэу:

«4) Уполномоченнэр Урысые Федерацием имы-

граждинэу мэхъу IэкIыб къэрал горэм и граждинствэ иIэу, джаш фэдэу ренэу ащ щыпсэунымIэ фитыныгъэ зериIэр къэзгъэшъыпкъэжъырэ документ IэкIэлъмэ».

Я 2-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъэ ехылаагъ» зыфилоэрэм иа 2-рэ статья зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъэ ехылаагъ» зыфилоу N 207-р зытетэу 2013-рэ илъэсым бэдзэогъум и 4-м кыдэкIыгъэм иа 2-рэ статья мыщ фэдэ зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэнэу:

1) я 2-рэ Iахь мыщ тетэу тхыгъэнэу:

«2. Уполномоченнэ IенатIэм Iуагъахэрэр Урысые Федерацием и граждинэу иIэс 30 хъугъэр, Урысые Федерацием ренэу щыпсэурэр, IэкIыб къэралыгъом и граждинствэ зимылэр, Урысые Федерацием ренэу щы-

псэуным и фитыныгъэ зериIэр къэзгъэшъыпкъэжъырэ тхыль зылэкIэлъыр ыкIи апшъэрэ гъэсэныгъэ зилэр ары»;

2) я 6-рэ Iахь иа 3-рэ пункт мыщ тетэу тхыгъэнэу:

«3) Урысые Федерацием и Уполномоченнэ ипшъэ-рылхэр зызэпыухэрэр IэкIыб къэралыгъо горэм и граждинэу щыт зыхъукIэ ыкIи Урысые Федерацием и граждинэу IэкIыб къэралыгъо горэм ренэу щыпсэуным и фитыныгъэ зериIэр къэзгъэшъыпкъэжъырэ тхыль IэкIэлъ зыхъукIэ ары».

Я 3-рэ статья. Мы Законом IуачIэ иIэ зыхурэр

2021-рэ илъэсым бэдзэогъум и 1-м кыщыублагъэу мы Законом IуачIэ иIэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
КЪУМПЫЛ Мурат

к. Мыекъуапэ,
мэкъуогъум и 21-рэ, 2021-рэ илъэс
N 471

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Псэушхъэхэу зыми иунаеу щымытхэм зэрадзекIощтхэмIэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо полномочиехэр чIыплэ зыгъэIорышIэжъынымIэ кьулыкьухэм афэгъэзэгъэнхэм ехылаагъ» зыфилоэрэм игуадзэ зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2021-рэ илъэсым мэкъуогъум и 18-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Псэушхъэхэу зыми иунаеу щымытхэм зэрадзекIощтхэмIэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо полномочиехэр чIыплэ зыгъэIорышIэжъынымIэ кьулыкьухэм афэгъэзэгъэнхэм ехылаагъ» зыфилоэрэм игуадзэ зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу N 355-р зытетэу «Псэушхъэхэу зыми иунаеу щымытхэм зэрадзекIощтхэмIэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо полно-

мочиехэр чIыплэ зыгъэIорышIэжъынымIэ кьулыкьухэм афэгъэзэгъэнхэм ехылаагъ» зыфилоу 2020-рэ илъэсым бэдзэогъум и 6-м кыдэкIыгъэм игуадзэ мыщ фэдэ зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэнэу: къэралыгъо полномочиехэм ягъэцIэкIэнIэ шапхъэхэу кызыпкырыкIышIтхэр — «хъарджхэр зэрэхъушIтхэр сомиплIырэ чапыч IокIитIурэ хырэ» зыфилохэрэм ачIыплэкIэ гушIэхэу «хъарджхэр зэрэхъушIтхэр сомихрэ чапыч IокIишIырэ» зыфилохэрэр тхыгъэнхэм.

Я 2-рэ статья. Мы Законом IуачIэ иIэ зыхурэр
Официалнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законом IуачIэ иIэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
КЪУМПЫЛ Мурат

к. Мыекъуапэ,
мэкъуогъум и 21-рэ, 2021-рэ илъэс
N 472

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмIэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзынхэу 2021-рэ илъэсым Iоныгъом и 19-м щылэштхэмIэ окружной комиссиехэм яполномочиехэр Адыгэ Республикэм икъалэхэмрэ ирайонхэмрэ ячIыплэ хэдзекIо комиссиехэм афэгъэзэгъэнхэм ехылаагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу N 351-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзынхэу ехылаагъ» зыфилоу 2005-рэ илъэсым шышхъэIум и 4-м кыдэкIыгъэм иа 18-рэ статья иа 2-рэ Iахь Iэубытыплэ ышIызэ, Адыгэ Республикэм хэдзынхэмIэ и Гупчэ комиссие унашъо ышIыгъ:

1. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзынхэу 2021-рэ илъэсым Iоныгъом и 19-м щылэштхэмIэ окружной комиссиехэм яполномочиехэр мы кыкIэлъыкIохэрэм афэгъэзэгъэнхэм:

АдыгэкъалэкIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу N 1-м иполномочиехэр — Адыгэкъалэ хэдзынхэмIэ ичIыплэ комиссие;

Джэджэ районымIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ койхэу N 2-м ыкIи 3-м — Джэджэ районым хэдзынхэмIэ ичIыплэ комиссие;

Кошхъэблэ районымIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ койхэу N 4-м ыкIи 5-м — Кошхъэблэ районым хэдзынхэмIэ ичIыплэ комиссие;

Красногвардейскэ районымIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу N 6-мIэ ыкIи Красногвардейскэ, Теуцожь районхэмIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу N 7-мIэ — Красногвардейскэ районым хэдзынхэмIэ ичIыплэ комиссие;

къалэу МыекъуапэIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ койхэу N 8 — 16-хэмIэ — къалэу Мыекъуапэ хэдзынхэмIэ ичIыплэ комиссие;

Мыекъопэ районымIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ койхэу N 17 — 19-хэмIэ — Мыекъопэ районым хэдзынхэмIэ ичIыплэ комиссие;

Тэхъутэмькье районымIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ койхэу N 20 — 23-хэмIэ — Тэхъутэмькье районым хэдзынхэмIэ ичIыплэ комиссие;

Теуцожь районымIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу

N 24-мIэ — Теуцожь районым хэдзынхэмIэ ичIыплэ комиссие;

Шэуджэн районымIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу N 25-мIэ — Шэуджэн районым хэдзынхэмIэ ичIыплэ комиссие.

2. Мы унашъор Адыгэ Республикэм икъалэхэмрэ ирайонхэмрэ ячIыплэ хэдзекIо комиссиехэм алэкIэгъэхъэгъэнэу.

3. Мы унашъор республикэ гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» кыыхагъэутыгъэнэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмIэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэу Н. А. СЭМЭГУ

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмIэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф. З. ХЪАЦIАЦI

к. Мыекъуапэ,
мэкъуогъум и 23-рэ, 2021-рэ илъэс
N 101/422-7

Лъэпкъ искусствэр, щыӀэныгъэр

Чыплэ дахэр языгъэсапӀ

Адыгэ Республикэм исурэтышхэм ялэпэлэсэныгъэ кыщагъэлыгъон альэкӀынэу чыплэ дахэ ялэ хъугъэ.

Урысыем исурэтышхэм я Союз хэтхэр, сурэтышхэу искусствэм пылхэр зыгъэпсэфылэу «Мэздахэм» ишӀолыыр щызэлоклэх. ДэкӀоелнэ зетегъэпсыхьагъэм узылэпещэ.

Республикэм искусствэхэмкӀэ иколледжэу Тхьабысымэ Умарэ ыцӀэ зыхьырым живописымкӀэ иотделение ипашэу Галина Овчинниковар ыкӀи Адыгэ Республикэм искусствэхэмкӀэ икӀэлэцӀыкӀу еджаплэу ЛъэцэрыкӀо Кимэ ыцӀэ зыхьырым живописымкӀэ иотделение ипашэу Ирина Рожковар, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ сурэтышхэу Хъуажэ Рэмэзан сурэтышхэм язэлукӀанлэ икӀыхэхын кӀэцакӀо фэхьугъэхэм ащыщых.

ЗэлукӀанлэшӀу

Ясэнэхьат хэшӀыкӀ физилэхэр Хъуажэ Рэмэзан кызэрилуагъэу, псынклэу зэгурӀоу, сурэтэу ашӀыштыр лэшӀэхэу кыяхых. ТыкӀэзыуцухьэрэ дунаим халъагъорэр, ом изытет, цыфымрэ чыопсымрэ язэпхыныгъэхэр, пкыыгъоу плъэгъурэм сурэт тепшыкӀыныр, нэмыкӀхэри тшӀогъэшӀэгъоных.

— Чыплэм икӀыхэхын мэхьэнэ хэхыгъэ ил, — кытылуагъ тарихь шӀэныгъэхэмкӀэ кандидатэу Теуцожь Нурыет. — Сурэтышхэм сыхьати 2-м кыкӀоцӀ ашӀыгъэхэ художественнэ произведениехэр лъэгъупхьэх.

Адыгэ Республикэм художественнэ промыслэхэмкӀэ, лэшӀагъэхэмкӀэ илэпэлэсэхэм язэхэт лӀошӀанлэ зыгъэпсэфыгъо мафэм зехищэгъэ лӀофхьабзэм ипроект лэпэлэсэхэм агу рихьыг.

Щысэ атырахы

СурэтышӀ ныбжьыкӀэу Софья Щелковар кӀалэу Пермь кыкӀыжыгъэу Мыекъуапэ щӀэпсэу. Адыгеим исурэтышхэм нэлусэ ар афэхьугъ, исэнэхьат нахьышӀоу зыфигъэсэнмыкӀэ амалышӀухэр зэрегъэгъотых.

Галина Овчинниковар, Ирина Рожковар, Хъуажэ Рэмэзан ашӀыгъэ сурэтхэр зэлукӀэгъум кыщагъэлыгъуагъэх. Чыопсым еплӀыкӀэу фырялэм, тыкӀэзыуцухьэрэ дунаир сурэтышӀым зрилъэгъурэ шӀыкӀэм, нэмыкӀхэм плуныгъэ мэхьанэ ял.

Адыгэ тхыпхьэхэм, хэдыкӀынхэм тхакӀоу, сценаристэу Теуцожь

Фатимэ кӀатегушылагъ, лӀошӀагъэхэри кыгъэлыгъуагъэх. Республикэм искусствэхэмкӀэ икӀэлэцӀыкӀу еджаплэу ЛъэцэрыкӀо Кимэ ыцӀэ зыхьырым зыщызыгъасэхэрэм лӀошӀагъэхэр ятӀонэрэу «Мэздахэ» идэкӀояплэхэм кыщагъэлыгъуагъ. ДэкӀояплэм илэзоянэ 700-у хъурэр зекӀо лӀофхэм апылхэм ашӀогъэшӀэгъон. Теуцояплэхэр кызызэранэкӀыхэзэ, япсауныгъэ агъэпытэ.

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей кырахыгъэхэ хэдыкӀынхэм, сурэтышхэм лӀошӀагъэхэм Теуцожь Фатимэ лупкӀэу кӀатегушылагъ.

Республикэм щызэлъашӀэрэ сурэтышӀэу, кӀэлэгъаджэу ГьукӀэ Замудин илӀошӀагъэхэм Теуцожь Фатимэ кӀапкырыкӀызэ, лъэпкъ искусствэм ихэхьоныгъэхэм ащигъэгъозагъэх.

ДышӀэ идагъэр ныбжьыкӀэхэм агу рехьы, упчӀэу кӀатырэр макӀэп. Тарихь шӀэныгъэхэмкӀэ кандидатэу Теуцожь Нурыет дышӀэ идэным, лъэпкъ искусствэм изэгъэпшэнхэм кӀатегушылэзэ, щысэ гъэшӀэгъонхэр кыыхыгъэх.

Къэбэртэе-Бэлкъарым, Адыгеим ялэпэлэсэхэу Мэстафэ Вячеслав, Сетэ Сафьет, ХьацӀыкӀу Мадинэ, Тыгъужь Заремэ, фэшхьафхэм ялэпэлэсэныгъэ Кавказ шӀолырым щызэлъашӀэ. Зэхыхьэм кызырӀэцӀауагъэу, ахэр тигъуазэх, щысэ атырахы.

Зыгъэпсэфыгъо маф

«лэпэлэсэм изыгъэпсэфыгъо маф» зыфилорэм хэлэжыагъэхэри

гум кыгушыкӀыгъэх. Лъэпкъ искусствэм зиушӀомбгъуным лэпэлэсэхэр емызӀыхьэу хэлажъэх. Языгъэпсэфыгъо уахьтэ искусствэм ичӀыплэ дахэ щагъакӀо, ныбжьыкӀэхэм щысэ афэхьух.

Адыгэ Республикэм культурэмкӀэ и Министерствэ, Мыекъуапэ иадминистрация культурэмкӀэ и ГъэлорышӀанлэ зэгъусэхэу рагъэжъэгъэ лӀофыр лъэкӀуатэ. АР-м художественнэ промыслэхэмкӀэ, лэшӀагъэхэмкӀэ илэпэлэсэхэм язэхэт лӀошӀанлэ, Адыгэ Республикэм исурэтышхэм я Союз, нэмыкӀ общественнэ организациехэр чанэу лӀофым зэрэхэлажъэрэм ишӀагъэкӀэ культурэм лӀоф щызышӀэхэрэм чыплэ хэхыгъэ ялэ хъугъэ. «Мэздахэм» ишӀолыыр щызэлукӀэхэзэ, сурэт зыщашӀышт чыплэ тегъэпсыхьагъэ ялэ хъугъэ.

Языгъэпсэфыгъо уахьтэ гъэшӀэгъонэу зыгъакӀо, лъэпкъ искусствэм хэхьоныгъэ езыгъэшӀы зышӀоигъохэр зэхыхьэм рагъэблагъэх.

Зэхэзыщагъэр ыкӀи кыдзэыгъэкӀырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ лӀофхэмкӀэ, лӀэжыб кӀэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырялэ зэпхыныгъэхэмкӀэ ыкӀи кӀэбар жъугъэм иамалхэмкӀэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщылэр:
385000,
кӀ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм кӀаӀихьырэр А4-кӀэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчӀагъэкӀэ 5-м емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цыкӀунэу щытӀэп. Мы шапхьэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкӀегъэкӀоужыхь.
E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын лӀофхэмкӀэ, теле-
радиокъэтынхэмкӀэ ыкӀи зэлъы-
лэсыкӀэ амалхэмкӀэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэло-
рышӀанлэ, зэраушыхьатыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кӀ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкӀэмкӀи пчӀагъэр
4360

Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1396

Хэутыным узшыкӀэгъэхэу щыт уахьтэр
Сыхьатыр
18.00
ЗышыкӀэгъэхэу уахьтэр
Сыхьатыр
18.00

Редактор
шхьаӀэр

Дэргэ
Т. И.

ПшгъэдэкӀыжъ
зыхьырэ
секретары

Хъурмэ
Хь. Хь.

Тхэквондо

Хэгъэгум изэнэкъокъу зыфагъэхьазыры

Урысыем ТхэквондомкӀэ изэнэкъокъу бэдзэогум и 24-м Ханты-Мансийскэ цырагъэжъэшт.

Адыгэ Республикэм испорт еджаплэу N 2-м зыщызыгъэсэрэ ныбжьыкӀи 5 хэгъэгум икӀэху зэнэкъокъу хэлэжъэнэу щыт.

Кристина Левичевам, Артем Жерновковым, Кириаос Заимидис, Владислав Власовым, Дзэгъэштэ Аринэ аужырэ уплӀэкӀунхэр Адыгэ Республикэм щакӀух. Тренерхэу Олег Тыщенкэр, Василий Есиныр,

нэмыкӀхэри япашэхэу спортсменхэм кӀуачӀэр апсыхьэ, якъулайныгъэ хагъахь.

Еджаплэм ипашэу, Урысыем, Адыгеим язаслуженнэ тренерэу Хьот Юныс изэфэхьысыжъхэм кӀащыхигъэщыгъ хэгъэгум иныбжьыкӀэхэм язэнэкъокъу мэхьэнэ ин илэу зэрэщытыр.

Зэнэкъокъум апэрэ чыплитӀур кыщыдзыхыхэрэр Европэм ыкӀи дунаим язэлукӀэгъухэм ахэлэжъэштых.

Тренерэу Александр Охрименкэр тиныбжьыкӀэхэм япашэу Ханты-Мансийскэ кӀоштых. ТибэнакӀохэм хагъэунафыкӀырэ чыплэхэр кыдадыхынхэ альэкӀыштэу тагъэгугъэ.

Нэклубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТӀЫЛЬ Нурбий.